

'Het dak wordt de nieuwe investeringsomgeving'

Het dak als klimaatsysteem. Zo ziet de toekomst er uit volgens innovator en dakdeskundige Stef Janssen. Hij denkt hierbij in de eerste plaats aan een nieuwe generatie substraatarme groen-blaue daken die een bijdrage leveren aan de energie- en waterhuishouding in stedelijke gebieden.

Wie Stef Janssen goed wil begrijpen, moet zijn achtergrond kennen. Hij heeft zich jarenlang ingezet voor stedelijke vernieuwing. Momenteel werkt hij als onafhankelijk adviseur voor onder meer 'groene denktanks' als Viba Expo en Bridge Hendrik Ido Ambacht, en als ambassadeur innovatief groen voor de Rijksdienst voor ondernemend Nederland en de provincie Noord-Brabant. Hier maakt hij zich sterk voor "groen-blaue multifunctionele daken met een meerwaarde voor de samenleving."

Zijn insteek is altijd dezelfde gebleven: "Dood kapitaal levend maken door te investeren in leefgoed. Want met leefgoed - denk onder andere aan groene daken - creëer je meerwaarde. In tijden van crisis geef je door bijvoorbeeld het dak te vergroenen meerwaarde aan je huis of kantoor. Hiermee ga je de negatieve gevolgen van krimp tegen. Deze

aanpak geldt dus niet alleen voor nieuwbouw, maar zeker ook voor renovatie. Wil je van een bestaande wijk een lommerrijke wijk maken, dan is daar op maaiveldniveau vaak niet zo heel veel ruimte meer voor. Maar op de dakvlakken vaak wel! Wat dat betreft wordt het dak naar mijn stellige overtuiging straks de nieuwe investeringsomgeving. Terwijl het dak nu nog vaak een sluitpost is."

Het momentum

Janssen pleit met gedrevenheid voor een collectieve aanpak van biodiverse levende daklandschappen. "Het momentum om te komen tot een radicaal andere manier van het realiseren van watergereguleerde stadsnatuur en gebouwvergroening is nú", benadrukt hij. "Overal in de wereld ontdekt men momenteel welke bijdragen de natuur kan

Biesbosch Museum. Ontwerp: Studio Marco Vermeulen

leveren aan de verbetering van het klimaat in de stad. In Europees verband is voor de komende jaren 56 miljard euro vrijgemaakt voor de ontwikkeling van smart grids van nieuwe technologieën die de energie- en waterhuishouding binnen stedelijke omgevingen beter laten functioneren. Deze boot mogen wij niet missen. Maar om iets te ontwikkelen, heb je het bedrijfsleven nodig. Daarom werk ik samen met slimme koplopers, waaronder Leven op Daken, aan een nationale aanpak van groendaken, zodat we het daklandschap onderdeel kunnen maken zo'n smart grid."

Maar Janssen's streven kent ook zijn beperkingen: niet elk dak zal een park of bos kunnen dragen. "Daarom moeten we nadenken over nieuwe toepassingen", zegt hij. Als eerste stap in deze richting heeft hij met zijn team van koplopers het zogenoemde Polderdak ontwik-

Visie

Leefgoed

'De drainagezone zal worden doorontwikkeld tot een creatieve dakspouw'

keld. "Met gras in plaats van sedum, omdat gras veel sneller veel meer water verdampt dan sedum en bovendien beter scoort op het gebied van zuurstofproductie, CO₂-reductie en het verminderen van luchtverontreiniging."

Innovatieve oplossing

Hiermee zijn de partijen er echter nog niet. Bovendien reiken Janssen's wensen dieper. "We moeten daklandschappen veel meer als klimaatsystemen gaan zien, zoals de radiatoren van een centrale verwarming. Radiatoren werken ook op water en hebben knoppen waar we aan kunnen draaien. Als je wat dieper nadenkt over mogelijke oplossingen, kom je uit bij watergestuurde klimaatdaken. Dat zijn daken die water opvangen en bufferen én kunnen laten circuleren tussen het dak en de bodem op elk gewenst moment. Dit laatste is mijn diepst gekoesterde wens: een directe relatie tussen dak en bodem. Want veel water bufferen op het dak is om meerdere redenen niet echt slim. Biotopen en het dak hebben er last van. Pas wanneer het dak onderdeel is geworden van de bodem, is het dak écht geëmancipeerd. En ook niet onbelangrijk: pas dan kan het dak meeprofiteren van de extra aandacht, straks, wanneer in 2015 het door de Verenigde Naties uitgeroepen Jaar van de Bodem van start gaat."

Immiddels heeft Janssen een innovatieve oplossing bedacht. "Ik voorzie een toekomst met substraatarme groen-blauwe daken", zegt hij. "Dat zijn daken met een dakspouw waarin het water zich bevindt, met daar bovenop groen. Hoe het een en ander vorm moet krijgen weet ik nog niet precies - daar denken we nog hard over na - maar de oplossing zal bestaan uit een nieuwe generatie daksystemen waarbij de onderconstructie uit milieuvriendelijke bioplastics bestaat. De drainagezone zal worden doorontwikkeld tot een creatieve dakspouw die het circuleren van regenwater tussen het daklandschap en de openbare ruimte of het eigen erf veel beter bestuurbaar maakt."

Hoeveel gelukkiger, tot slot, worden wij als mensen van dit alles? Janssen: "Heel veel gelukkiger. Want niet alleen natuur en milieu zijn gediend met innovatief ruimtegebruik, maar ook de mens. Heel veel mensen - 27 procent - hebben geen tuin, terwijl ze die wel graag willen. Als je zo'n tuin dan alsnog vindt op je dak thuis of op kantoor, dan voel je je daar een stuk lekkerder bij." *L*